

SPRAWOZDANIE

z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

w Kościerzynie za rok 2019

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował swoje zadania w okresie sprawozdawczym w postaci świadczeń finansowych, rzeczowych, usług i pracy socjalnej w środowisku. Celem świadczonej pomocy było tworzenie warunków umożliwiających osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych i kryzysowych sytuacji życiowych, których nie były one w stanie pokonać, jak również zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych tych osób i rodzin. Uprawnione do świadczeń były osoby i rodziny, których dochód nie przekraczał kwot określonych w ustawach, a ponadto spełnione zostały inne warunki określone w tychże ustawach.

W roku 2019 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował zadania wynikające głównie z następujących przepisów:

- 1) ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej,
- 2) uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023,
- 3) ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- 4) ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 5) ustawy z dnia 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych,
- 6) ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych,
- 7) ustawy z dnia 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- 8) ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- 9) ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- 10) ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- 11) ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
- 12) ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- 13) ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
- 14) ustawy z dnia 10 kwietnia 1997r. - Prawo energetyczne
- 15) ustawa z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.
„Rodzina 500+”
- 16) ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty
- 17) ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”

- 18) ustawa z dnia 4 lutego 2011r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3
- 19) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry Start”
- 20) rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 grudnia 2017r. w sprawie organizowania prac społecznie użytecznych.

W tym okresie wykonanie budżetu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wyniosło -
46.639.879 złotych

w tym na:

- zadania z ustawy o pomocy społecznej wydano – **6.121.820 zł.**,
- zadania z uchwały w sprawie wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 - 2023 – **464.768 zł.**,
- zadania z ustawy o dodatkach mieszkaniowych wydano – **1.417.378 zł.**,
- zadania z ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów wydano – **12.420.771 zł.**,
- zadania z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci - **23.464.040 zł.**,
- zadania z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin ”Za życiem” - **4.124 zł**
- zadania z ustawy „Dobry Start” - **1.004.085 zł**
- zadania z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz przeciwdziałania narkomanii wydano – **517.103 zł.**,
- zadania z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (prace społecznie użyteczne - środki własne gminy 40%) – **33.517 zł.**, (32.153 zł + 1.364 zł -badania)
- zadania z ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych – **161.260 zł.:**
  - opłacenie składki zdrowotnej - **158.120 zł.**, w tym:
    - (świadczenia rodzinne - **105.801 zł.**, zasiłki stałe - **52.319 zł.**)
    - koszt decyzji na świadczenia opieki zdrowotnej – **3.140 zł.**,
- zadania z ustawy Prawo energetyczne – dodatek energetyczny (razem z kosztami obsługi) – **5.409 zł.**,
- przemoc w rodzinie – **2.116 zł.**,
- zadania z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – **537.390 zł.**,
w tym:
  - asystent rodziny (płace i pochodne, ZFŚS) – **166.714 zł.**,
  - wydatki na opiekę i wychowanie dzieci w pieczy zastępczej - Placówki opiekuńcze – **118.130 zł.**,
  - wydatki na opiekę i wychowanie dzieci w pieczy zastępczej - rodziny zastępcze - **252.546 zł.**
- pozostała działalność – **315.062zł.**, w tym:

- Ogrzewalnia - **94.623 zł**
  - Dzienny Dom Pobytu „SENIOR+” - **209.995 zł** w tym dofinansowanie - **49.500 zł**
- pomoc materialna dla uczniów - stypendia szkolne - **171.036 zł.**

Krótką informacją na temat najważniejszych pozycji w ubiegłorocznych wydatkach:

1. POMOC SPOŁECZNA

Z kwoty **6.121.820 zł.** przeznaczonej na **POMOC SPOŁECZNĄ – 823.718 zł.** stanowiły środki rządowe na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej, w tym opłata za pobyt w ŚDS, wynagrodzenie opiekuna sądowego, specjalistyczne usługi opiekuńcze, natomiast **1.176.025 zł.** to środki przeznaczone na dofinansowanie zadań własnych gminy, takich jak: zasiłki stałe, zasiłki okresowe, częściowe utrzymanie ośrodka. Łącznie środki budżetu państwa to kwota **1.999.743 zł.**

Pozostała kwota **4.122.077 zł.** pochodziła z budżetu samorządowego i przeznaczona była na realizację zadań własnych, czyli przede wszystkim na świadczenie usług opiekuńczych, zasiłki celowe i w naturze, zasiłki specjalne, dożywianie, opłaty za DPS, utrzymanie ośrodka, itp.

Realizowane świadczenia

Zasiłki stałe

przeznaczone w myśl przepisów dla osób niezdolnych do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnych do pracy, jeżeli ich dochód jak również dochód na osobę w rodzinie jest niższy od kryterium dochodowego kwalifikującego do pomocy społecznej, otrzymało **130 osób** na kwotę **618.212 zł.**

Na ubezpieczenie zdrowotne dla osób korzystających z zasiłków stałych wydano **52.319 zł.**

Zasiłki okresowe – zadanie własne, obligatoryjne, dotowane przez budżet państwa -zostały wypłacone **226 rodzinom** na łączną sumę **355.730 zł.**, w tym z dotacji wydano **355.265 zł.**, ze środków własnych – **465 zł.** Głównym powodem przyznawania tych zasiłków było bezrobocie, niepełnosprawność i inne przyczyny.

Na obszarze miasta świadczone były zarówno **usługi opiekuńcze „zwykłe”(dla 99 osób),** których koszt wyniósł **851.258 zł.** (po odjęciu odpłatności wynoszącej 110.705 zł) jak i specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi (objęto nimi **13 osób** z zaburzeniami

psychicznymi - koszt **151.906 zł.** po zmniejszeniu odpłatności wynoszącej 12.410 zł). Dotyczy to usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania.

Z możliwości dziennego 6 – godzinnego pobytu (wraz z wyżywieniem, opieką i zajęciami terapeutycznymi) w **Środowiskowym Domu Samopomocy „Jesteśmy dla Ciebie”** przy ulicy Stolarskiej skorzystało **30 osób** z zaburzeniami psychicznymi, w tym z terenu miasta Kościerzyna **20 osób**. Łącznie na ŚDS wydaliśmy **646.327 zł.** Od 1 stycznia 2019r. zgodnie z porozumieniami zawartymi pomiędzy Burmistrzem Miasta Kościerzyna a Wójtami Gminy Kościerzyna i Nowa Karcza - tut. MOPS wydaje decyzje administracyjne kierujące do ŚDS i ustala odpłatność uczestnikom z gminy Kościerzyna i Nowa Karcza.

Od stycznia 2019r. w strukturach MOPS funkcjonuje nowo otwarty **Dzienny Dom Pobytu „Senior +”** z przeznaczeniem dla **15 osób**. Rotacyjne z usług DDP skorzystało **19 osób**. Łącznie na DDP wydaliśmy **209.995 zł.**

Dożywianie

W roku 2019 r. rozpoczęliśmy realizację programu rządowego wprowadzonego Uchwałą Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019. W ramach Programu w 2019r. udzieliliśmy pomocy w zakresie dożywiania w formie posiłków w szkołach podstawowych, gimnazjach, szkołach ponadgimnazjalnych, przedszkolach oraz pomocy w formie świadczeń pieniężnych na zakup posiłku lub żywności. Koszt realizacji Programu wyniósł **464.768 zł.**

Z budżetu państwa otrzymaliśmy kwotę **332.100 zł**, co stanowi ok. 71 % całości kosztów, udział środków własnych to kwota **132.668 zł.** czyli ok. 29 % łącznej wartości.

W ramach Programu z posiłków w szkołach i przedszkolach skorzystało **391 dzieci z 194 rodzin** na kwotę **202.458 zł.** Z posiłków w Barze „BISTRO” skorzystało **44 osób** na kwotę **52.248 zł.** Z pomocy na dożywianie w formie zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności skorzystało **320 rodzin** na kwotę **207.468 zł.**

Zasiłki celowe i w naturze

Udzielono wsparcia **533 rodzinom** na kwotę **333.908 zł**, w tym między innymi:

- **128 świadczeń** przyznano na zakup odzieży i obuwia na kwotę **28.000 zł**,
- **195 świadczeń** udzielono na zakup opału na kwotę **76.150 zł**,
- **316 świadczeń** otrzymały rodziny na leki i leczenie na kwotę **82.725 zł**,
- **1 osoba** otrzymało wsparcie w wyniku zdarzenia losowego na kwotę **1.000 zł.**
- **42 dzieci** skorzystało w szkołach z zimowiska za kwotę **4.360 zł**,
- **215 rodzin** otrzymało z pomocy w postaci zasiłków specjalnych,
- **16 osobom** opłacono schronisko na kwotę **66.577 zł**,

- sprawiono pogrzeb osobie bezdomnej - **2.488 zł**

Pozostałą kwotę **72.608 zł** przeznaczono na różne potrzeby bytowe, takie jak zakup żywności, drobnego sprzętu gospodarstwa domowego, remontu mieszkania, częściowe uregulowanie należności za czynsz lub energię elektryczną itp.

Domy Pomocy Społecznej

W roku 2019 w domach pomocy społecznej przebywało łącznie **39 osób** z terenu naszego miasta. Kwota za pobyt w/w osób pokrywana ze środków samorządowych wyniosła ogółem **894.799 zł**, z tego odpłatność rodzin to kwota **14.023 zł**.

Ogółem z pomocy społecznej w 2019 roku skorzystały **924 rodzin**, w tym **216 rodzin** wyłącznie z pracy socjalnej. Rodziny objęte pomocą liczyły łącznie **2 180 osób**.

DODATKI MIESZKANIOWE

W roku 2019 łącznie wypłacono **5.735 dodatków** na kwotę **1.417.313 zł**. W liczbie tej użytkownicy mieszkań w KTBS-ach (komunalnych) otrzymali **1.887 dodatków** na sumę **406.431 zł**, użytkownicy mieszkań spółdzielczych otrzymali **1.212 dodatków** na sumę **262.767 zł**, użytkownicy mieszkań pozostałych tj. wynajmowanych w budynkach prywatnych, mieszkań zakładowych, mieszkań własnościowych w zarządzie KTBS oraz lokali wspólnotowych, otrzymali łącznie **2.636 dodatków** na kwotę **748.114 zł**.

Ponieważ wypłata dodatków mieszkaniowych jest zadaniem własnym gminy, całość wydanych na ten cel środków pochodziła z budżetu naszego samorządu.

W 2018 roku o dotację ubiegało się **ok. 625 rodzin**. Wniosków złożono **1.001** z tego wniosków zostało rozpatrzonych pozytywnie **946** a **55** odmownie.

DODATEK ENERGETYCZNY

Od 1 stycznia 2014r. tut. MOPS wypłaca zryczałtowany dodatek energetyczny wrażliwemu odbiorcy energii elektrycznej. W 2019 r. wypłaciliśmy **371** dodatki na kwotę **5.303 zł**.

Na obsługę tego zadania otrzymaliśmy **106 zł**. (2% wartości wypłaconych dodatków)

ŚWIADCZENIA RODZINNE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościerzynie realizuje wypłaty świadczeń rodzinnych na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych z dnia 28.11.2003r.

W ramach świadczeń rodzinnych pomocą objęto **3.457 osób** (świadczenia rodzinne - zasiłki rodzinne, dodatki do zasiłków rodzinnych świadczenia pielęgnacyjne, zasiłki pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze.)

Wypłacono:

- zasiłki rodzinne – **23.097 świadczeń** na kwotę – **2.565.699 zł.**
- dodatki do zasiłku rodzinnego – **10.163 świadczeń** na kwotę - **1.291.077 zł.**
- świadczenie pielęgnacyjne – **1.546 świadczeń** na kwotę – **2.395.749 zł.**
- zasiłki pielęgnacyjne – **11.851 świadczeń** na kwotę – **2.241.865 zł.**
- jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka tzw. „becikowe” – liczba świadczeń - **243** na kwotę **243.000 zł.**
- specjalny zasiłek opiekuńczy – **542 świadczeń** na kwotę – **334.728 zł.**
- świadczenia rodzicielskie - **1.064 świadczeń** na kwotę - **963.435 zł**

Za osoby otrzymujące świadczenie pielęgnacyjne odprowadzone zostały składki emerytalno-rentowe w kwocie **435.941 zł.**, natomiast składki zdrowotne uiszczone zostały w wysokości **85.434 zł.**

Również za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy odprowadzono składki emerytalno-rentowe w kwocie **65.778 zł.** i składki na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie **15.178 zł.**

ZASIŁKI DLA OPIEKUNA

Od czerwca 2014r. tut. MOPS realizuje wypłaty zasiłków dla opiekunów na podstawie ustawy o udzieleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów z dnia 4 kwietnia 2014r. (tj.Dz.U.2017.2092).

W 2019r. w ramach w/w ustawy wypłacono **167 świadczeń** na łączną kwotę **102.824 zł.**

Za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna odprowadzono składki emerytalno-rentowe w kwocie **18.543 zł.** oraz składki zdrowotne w kwocie **5.190 zł.**

ŚWIADCZENIA Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO

W 2019r. wypłacono z funduszu alimentacyjnego świadczeń dla **168 rodzin** na kwotę **1.446.350 zł.**

REALIZACJA PROGRAMU RODZINA 500+

Od kwietnia 2016r. tut. MOPS realizuje wypłatę świadczenia wychowawczego w ramach Programu RODZINA 500+ na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016r., która została

zmieniona i od 1 lipca 2019 r. świadczenie wychowawcze wypłacane jest na wszystkie dzieci do 18 roku życia. Okres zasiłkowy został przedłużony do dnia 31 maja 2021 roku.

Ogółem wniosków w 2019r. wpłynęło **3.279** (na nowy okres **2.921** wnioski) wypłacono **46.500 świadczeń**. Łączna liczba dzieci objętych świadczeniem wychowawczym to **4.599**. Łączna kwota wypłaconych świadczeń - **23.171.057 zł**. Świadczeń nienależnie pobranych było **20.750 zł**. (w tym spłacono 18.867 zł. pozostało do spłaty 1.883 zł)

JEDNORAZOWE ŚWIADCZENIE W RAMACH USTAWY „ZA ŻYCIEM”

Od 2017r. tut. MOPS realizuje wypłatę jednorazowego świadczenia przysługującego kobiecie posiadającej zaświadczenie o ciężkiej i nieodwracalnej chorobie zagrażającej życiu dziecka, które powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka. Wypłacono 1 **świadczenie** w kwocie **4.000 zł**.

ŚWIADCZENIE „DOBTY START”

Od lipca 2018r. rozpoczęliśmy realizację świadczenia „Dobry Start”. W roku 2019 wsparciem objęto **3.241** dzieci **na kwotę 971.850 zł**. (obsługa zadania to kwota 32.535 zł)

REALIZACJA USTAWY O WYCHOWANIU W TRZEŹWOŚCI I PRZECIWDZIAŁANIU ALKOHOLIZMOWI ORAZ O PRZECIWDZIAŁANU NARKOMANII

Na realizację w/w ustawy Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przeznaczył kwotę **517.103 zł**. W ramach naszej działalności prowadziliśmy m.in. świetlicę profilaktyczną (Placówka Wsparcia Dziennego), poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne i prawne dla ofiar przemocy, schronienie dla ofiar przemocy, wysyłaliśmy dzieci na kolonie. Szersze i dokładniejsze omówienie tych spraw ma miejsce przy okazji sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla miasta Kościerzyna za rok 2018.

PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE

W roku 2019 realizując Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 grudnia 2017r. (Dz. U. z 2017r., poz. 2447) w sprawie trybu organizowania prac społecznie użytecznych, łącznie wypracowano w Mieście Kościerzyna **9.528,5** roboczogodzin. Łączna kwota wypłaconych świadczeń wyniosła **80.382 zł**. z tego kwota **48.229 zł**. została zrefundowana ze środków funduszu pracy przez Powiatowy Urząd Pracy w Kościerzynie, natomiast różnica, która powstała z dokonania refundacji przez PUP wyniosła **32.153 zł** i pochodziła ze środków własnych Gminy Miejskiej Kościerzyna. Gmina zapłaciła również za badania lekarskie niezbędne do wykonywania pracy w kwocie **1.364 zł.**, co łącznie wyniosło **33.517 zł**. ze środków własnych gminy.

Prace społecznie użyteczne wykonywane były w 12 jednostkach na terenie Miasta Kościerzyna. Ogółem prace społecznie użyteczne wykonywało **49** osób - 18 mężczyzn i 31 kobiet.

W tut. ośrodku realizujemy również Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 1 czerwca 2010r. (Dz. U. 2010. 98. 634) w sprawie podmiotów, w których jest wykonywana kara ograniczenia wolności oraz praca społecznie użyteczna. W 2019r. do MOPS skierowano do w/w prac **53 karanych**, prace te kontynuowało **58 karanych** z lat ubiegłych. W sumie obsługiwano **111 osoby karane**.

REALIZACJA POMOCY MATERIALNEJ DLA UCZNIÓW

Od sierpnia 2017r. realizujemy pomoc materialną dla uczniów, wynikającą z ustawy o systemie oświaty. Stypendia szkolne w 2019r. otrzymało **129 uczniów z 59 rodzin**. Wartość udzielonej pomocy wyniosła **171.036 zł** w tym z dotacji wydaliśmy **136.829 zł**, środki własne to kwota **34.207 zł. (20%)**.

REALIZACJA USTAWY O PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY W RODZINIE

W mieście Kościerzyna uchwalony został Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Kościerzyna na rok 2019, który jest załącznikiem do Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Kościerzyna na rok 2019.

W styczniu 2019r. zarządzeniem Burmistrza Miasta Kościerzyna został zmieniony skład osobowy **Zespołu Interdyscyplinarnego** (kuratora zawodowego rodzinnego panią Lucynę Słomską zastąpił kurator zawodowy rodzinny Grzegorz Rybakowski).

W 2019r. odbyło się 6 spotkania Zespołu, na których podejmowane były tematy związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie na terenie Miasta Kościerzyna.

Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego wezwał listownie 55 osób, wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie. Osobiście stawilo się 41 wezwanych, przeprowadzono z nimi rozmowy w celu zaprzestania stosowania przemocy w rodzinie oraz pouczono o odpowiedzialności karnej za takie postępowanie, w 41 przypadkach wypełniono formularz NK-D.

Do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w 2019r. wpłynęło łącznie 88 wypełnionych formularzy **Niebieskich Kart** (wszczętych w 80 rodzinach, łączna liczba osób w rodzinach to 262, w tym 94 dzieci) wypełnionych przez przedstawicieli instytucji zobowiązanych do wszczynania procedury zgodnie z ustawą (Policja, Pomoc Społeczna, MKRPA, Oświata, Służba Zdrowia), z czego:

Policja – 43;
MOPS – 31;
Służba Zdrowia – 6;

MKRPA – 3;

Oświata – 5.

W ramach każdej procedury Niebieskiej Karty były zwoływane **grupy robocze**, które pracowały pod kątem zdiagnozowania sytuacji oraz działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz zaprzestania stosowania przemocy. W skład grup roboczych wchodziła pomoc społeczna (pracownicy socjalni, psycholog, specjalista pracy z rodziną, kierownik działu ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, asystenci rodziny), policji, MKRPA, służby zdrowia, oświaty, sądu. Skład grup roboczych ustalany był na podstawie indywidualnej sytuacji w danej rodzinie. Łączna liczba odbytych grup roboczych 220.

W 2019r. spośród wszystkich wszczętych lub realizowanych procedury NK (również z poprzednich lat), 16 procedur zostało zakończonych z uwagi na brak zasadności podejmowania działań natomiast 39 realizowanych procedur zostało zakończonych z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie lub uzasadnione przypuszczenie o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy.

Dział ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie MOPS wspólnie z innymi pracownikami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej realizował **działania profilaktyczne, edukacyjne i informacyjne** dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie skierowane do mieszkańców naszego miasta („Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem”, udział w Światowym Dniu Zdrowia, obchody Międzynarodowego Dnia Rodziny, realizacja Kampanii Postaw na Rodzinę, trzy pikniki profilaktyczne w ramach Kampanii „Kolory Trzeźwości i Bezpieczeństwa”, obchody Światowego Dnia FAS w Kościerzynie, realizacja Kampanii 19 dni przeciwko krzywdzeniu dzieci i młodzieży, indywidualne rozmowy z klientami, spotkania (warsztaty) z młodzieżą ze szkół działających na terenie miasta Kościerzyna).

W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kościerzynie w okresie od września do grudnia 2019r. realizowane były warsztaty korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy, do których przystąpiło 10 osób z terenu miasta Kościerzyna (9 osób zostało zmotywowanych przez członków grupy roboczej).

We wrześniu w budynku MOPS odbyły się 12 godzinne warsztaty dla rodziców dzieci w wieku 0-6 lat „Zamiast klapsa” – jak z miłością i szacunkiem wyznaczać dziecku granice.

W październiku w budynku MOPS odbyły się 12 godzinne warsztaty dla rodziców dzieci w wieku 7-11 „słowa ranią, czyli jak unikać krzyku, kpin i obrażania dziecka”.

W listopadzie 2019r. w Sali Konferencyjnej Kina Remus odbyła się konferencja „Zobaczyć co widoczne – dziecko krzywdzone – interwencja i pomoc”, skierowana do specjalistów zajmujących się tą tematyką z terenu naszego Miasta i Powiatu. Wzięło w niej udział ponad stu specjalistów.

W 2019r. systematycznie udzielane było osobom w kryzysie, w tym osobom doświadczającym przemocy w rodzinie **wsparcie psychologiczne, prawne, rodzinne, socjalne i finansowe.**

Prawnik przyjmował klientów w każdy poniedziałek, natomiast **psycholog** we wtorek. Pozostali specjaliści przyjmowali od poniedziałku do piątku w godzinach funkcjonowania ośrodka.

W budynku MOPS znajduje się mieszkanie chronione dla ofiar przemocy, z którego w 2019r. nie skorzystała żadna osoba.

W 2019 roku pracownik socjalny MOPS w jednym przypadku zabezpieczył wspólnie z dzielnicowym i przedstawicielem Służby Zdrowia dziecko w zawodowej rodzinie zastępczej, na podstawie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Ponadto członkowie grup roboczych oraz Zespołu Interdyscyplinarnego brali udział w różnego rodzaju szkoleniach i konferencjach dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie na przestrzeni całego 2019r.

POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Zadaniem pomocy społecznej jest wspomaganie klientów w działaniach zmierzających do zaspokojenia ich niezbędnych potrzeb, a nie zagwarantowanie źródła utrzymania osobom, których stan zdrowia pozwala na wykonanie pracy. Jest to wsparcie finansowe dla osoby w jej dążeniu do polepszenia swojej sytuacji życiowej, co nie oznacza bezwarunkowego zaspakajania jej wszystkich żądań. Ponadto pomoc winna mieć charakter przejściowy, skłaniający klienta do aktywizacji i usamodzielnienia się.

W 2020 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej będzie kontynuował realizację zadań i prowadzonych działań wynikających z ustaw i innych przepisów prawa, będzie również podejmować nowe inicjatywy w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, które są niezbędne, aby instytucja pomocy społecznej była skuteczna i efektywna, a w szczególności poprzez:

- stałe podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry pomocy społecznej,
- poszerzenie działań służących aktywizacji społecznej, zdrowotnej, edukacyjnej oraz zawodowej poprzez współpracę z ośrodkami wsparcia i innymi placówkami, m.in. schroniskami dla bezdomnych, Środowiskowym Domem Samopomocy, Dziennym Domem Pobytu oraz Centrum Integracji Społecznej,
- wspieranie rodzin w pełnieniu ich podstawowych funkcji, głównie w zakresie opieki i wychowania dzieci - dalsze wsparcie asystentów rodzin, doradztwo specjalistyczne, korzystanie z Placówki Wsparcia Dziennego, projekty socjalne, programy ministerialne.

SPRAWOZDANIE

z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny

W 2012 roku weszła w życie ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Określa ona zasady i formy pomocy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz sprawowania pieczy zastępczej. Obowiązek przedstawienia Radzie Gminy sprawozdania z realizacji zadań wspierania rodziny wynika z art. 179 w/w ustawy.

W 2019 roku Rada Miasta w Kościerzynie Uchwałą Nr VII/54/19 Rady Miasta Kościerzyna z dnia 27 lutego 2019r. został przyjęty „Gminny Program Wspierania Rodziny dla Miasta Kościerzyna na lata 2019-2021”. Określono w nim cele główne oraz zadania mające wspierać rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu ról społecznych.

Niniejsze sprawozdanie powstało na bazie informacji uzyskanych od poszczególnych podmiotów realizujących program.

Poniższe zestawienie tabelaryczne sporządzono zgodnie z celami i działaniami określonymi w w/w Programie.

Cel główny:

Skuteczne wspieranie rodziców w wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

<i>Cel szczegółowy 1: Prowadzenie działalności profilaktycznej sprzyjającej umocnieniu rodziny i wypełnianiu przez nią funkcji opiekuńczo-wychowawczych</i>	
Analiza sytuacji rodzin dysfunkcyjnych	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba analizowanych rodzin:<ul style="list-style-type: none"> - pomoc społeczna - 708 rodzin, którym przyznano świadczenia w tym liczba osób - 1.688 - Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - 62 wnioski (Postanowienia wydane przez Sąd: leczenie zamknięte - 0, leczenie otwarte - 7 - przemoc w rodzinie - założono - 88 NK • Liczba rodzin w kryzysie - 155 (przemoc, alkoholizm, narkomania, sytuacje kryzysowe)
Upowszechnianie funkcji i zwiększenie zatrudnienia asystentów rodziny	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zatrudnionych asystentów rodzin - 3 • Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny- 48 (gdzie max 1 asystent to 15 rodzin) • Liczba rodzin, które nabyły umiejętności samodzielnego funkcjonowania - 6
Edukacja mająca na celu podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba podmiotów prowadzących zajęcia edukacyjne - 2 <ol style="list-style-type: none"> 1) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kościerzynie:<ul style="list-style-type: none"> - „Szkoła dla Rodziców”- 10 osób - „Socjoterapia” - 4 osób - Terapia logopedyczna - ok. 80 dzieci - Terapia pedagogiczna - 20 osób 2) Centrum Psychologiczno-Pastoralne „Więź” (w ramach projektu) <ul style="list-style-type: none"> • Dla rodziców

	<ul style="list-style-type: none"> - Klub rodziców - sesje coachingowe: partnerskie rodzicielskie - treningi: budowania więzi, modelowania, przywiązania, tworzenia autonomii, - indywidualne konsultacje z psychologiem oraz fizjoterapeutą • Dla dzieci: - Akademia talentów (zajęcia plastyczne, logopedyczne - Świetlica - wspólne odrabianie lekcji, korepetycje, zajęcia ruchowe, zajęcia językowe - zajęcia z rozwoju inteligencji emocjonalnej - wyjazdy integracyjne, półkolonie <p>2) MOPS w Kościerzynie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - udzielanie porad indywidualnych w zakresie problemów wychowawczych z dziećmi - 3 pikniki „Kolory Trzeźwości i Bezpieczeństwa, - warsztaty dla rodziców - „Zamiast klapsa - jak z miłością i szacunkiem wyznaczyć granice dziecku” „Słowa ranią czyli jak unikać krzyku, kpin i obrażania dziecka”
Zapewnienie specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, prawnego, psychologicznego, w zakresie uzależnień	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba podmiotów udzielających wsparcia - 4 - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna: liczba dzieci przyjętych w poradni - 600 osób - MOPS w Kościerzynie: Prawnik - liczba rodzin objętych wsparciem - 96 Psycholog - liczba rodzin objętych wsparciem - 51 Specjalista d/s rodziny - liczba rodzin objętych wsparciem - 26 - Poradnie Uzależnień - Centrum Psychologiczno-Pastoralne „Więź”
Cel szczegółowy 2 : Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin	
Analiza sytuacji rodzin z dziećmi	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba rodzin z dziećmi - 384 w tym liczba osób w tych rodzinach - 1.513
Zapewnienie pomocy pieniężnej, rzeczowej oraz w postaci pracy socjalnej rodzinom	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych i pracy socjalnej - 924 w tym osób - 2.180 • Liczba rodzin z dziećmi korzystających ze świadczeń pomocy społecznej i pracy socjalnej - 463 w tym osób - 1768 • Liczba dzieci dożywianych - 399 • Liczba osób objętych wsparciem w postaci świadczeń rodzinnych - 3.457 • Liczba osób objętych funduszem alimentacyjnym- 168 rodzin , • Liczba dzieci, na które przyznano świadczenie 500+ - 4.599 • Liczba dzieci na które przyznano świadczenie „Dobry Start” - 3.241 • Liczba dzieci otrzymujących stypendia szkolne - 129
Działania na rzecz rodziny	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba programów aktywizujących skierowanych

dotkniętej bezrobociem	<p>do bezrobotnych z terenu miasta Kościerzyna - 17 programów</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób uczestniczących w programach aktywizujących z terenu miasta Kościerzyna - 527 osób • Liczba osób pracujących w ramach prac społecznie użytecznych - 47 osób • Liczba osób wykonujących prace interwencyjne - 76 osoby, które kontynuowały - 46 • Liczba osób wykonujących roboty publiczne - 1 • Dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej - 20 osób oraz 3 osoby, które skorzystały z PFRON, kontynuujących - 41 • Refundacja kosztów wyposażenia/doposażenia stanowiska pracy - 35 osób, z PFRON - 3, kontynuujących - 70 • Staże - 75 osób, PFRON - 1, kontynuujących - 30
Cel szczegółowy 3: Wsparcie form organizacji czasu wolnego służących umocnieniu więzi rodzinnych	
Wspieranie rodzin w dostępie do aktywnych form wypoczynku	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość zorganizowanych kolonii i podobnych form wypoczynku dla dzieci - 2 (ze środków alkoholowych, kuratorium oświaty) • Liczba dzieci objętych wsparciem - 65 (50, 15) • KDK - liczba zorganizowanych kolonii i podobnych form wypoczynku dla dzieci - 2 • Inicjatywy dla rodzin - Rodzinne spotkanie przy muzyce „Jak żyć zdrowo” - Festyn adwentowo-bożonarodzeniowy
Organizowanie festynów, imprez rekreacyjno sportowych dla rodzin	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zorganizowanych imprez na rzecz Rodziny: Pikniki Rodzinne - 3 (Kolory) • Międzynarodowy Dzień Rodziny • Światowy Dzień Zdrowia • Światowy Dzień FAS • XII RAJD Niepodległości • Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem • Kampania -Postaw na Rodzin • Kampania 19 dni przeciwko krzywdzeniu dzieci i młodzieży
Wspieranie i rozwój placówek wsparcia dziennego oraz świetlic i klubów dla dzieci i młodzieży	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba placówek wsparcia dziennego - 1 • Liczba dzieci - 30 • Świetlice szkolne we wszystkich szkołach • Świetlice popołudniowe _ Sz.P. Nr 1, Sz.P. Nr 2
Realizacja Programu wspierającego rodziny wielodzietne KARTA DUŻEJ RODZINY	<ul style="list-style-type: none"> • Karta Dużej Rodziny - 2019r. <ul style="list-style-type: none"> - ilość wniosków: 87 (w tym nowe rodziny - 75 rodzin, nowy członek rodziny: 12 wniosków - Ilość kart: 385 - Ilość przedłużonych kart - 1850 - liczba wydanych kart od początku trwania Programu - 3350 kart

Cel szczegółowy 4 : Wzmacnianie działań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa w rodzinie	
Realizowanie zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba NK - 88 (procedurę wszczęto w 80 rodzinach, gdzie było 94 dzieci • Liczba grup roboczych - ok. 220. • Liczba dzieci zabezpieczonych z art. 12a - 1 dziecko
Pomoc środowiskom zagrożonym problemem uzależnienia od alkoholu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób skierowanych do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kościerzynie - 62 • Liczba osób skierowanych do biegłych - 19 • Liczba osób, wobec których Sąd zastosował obowiązek leczenia odwykowego, otwartego - 7

Zadania z zakresu wspierania rodziny realizowaliśmy poprzez:

1. Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji finansowej.
2. Prowadzenie intensywnej pracy socjalnej w rodzinach zagrożonych i przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.
2. Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych - przydzielanie asystenta rodziny.
3. Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego w tut. MOPS jak również w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.
4. Rozwijanie poradnictwa rodzinnego oraz prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień od alkoholu i od innych środków psychoaktywnych.
5. Zorganizowanie spotkań i pikników rodzinnych dla większej integracji rodzin.
6. Współpracę wszystkich podmiotów pracujących na rzecz rodziny biologicznej w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny.
7. Organizowanie wypoczynku dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.
8. Wspieranie rodzin we wzmocnieniu i odzyskiwaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania w celu zapobiegania umieszczania dzieci w pieczy zastępczej lub umożliwiania powrotu dzieci do rodziny naturalnej.
9. Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej.
10. Prowadzenie Placówki Wsparcia Dziennego oraz świetlic dla dzieci i młodzieży.

W roku 2019 w tut. MOPS pracę asystenta rodziny wykonywały 3 osoby. Asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę z 15 rodzinami. W 2019r. asystenci pracowali łącznie z 48 rodzinami. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej asystenci są zobowiązani do systematycznego podnoszenia swoich kwalifikacji w zakresie

pracy z dziećmi i rodziną poprzez udział w szkoleniach oraz samokształceniu. Tut. Ośrodek umożliwił udział w szkoleniach.

Zatrudnienie asystentów było finansowane częściowo ze środków pozyskanych z MRPiPS **54.889 zł**, pozostałą kwotę w wys. **111.825 zł** pokryła gmina.

Placówka Wsparcia Dziennego prowadzona w formie opiekuńczej. Liczba miejsc - 30, przeciętna liczba dzieci korzystających - 20. Łączny koszt utrzymania Placówki to kwota **169.905 zł**.

W 2019 roku współfinansowaliśmy pobyt w pieczy zastępczej 52 dzieci z terenu miasta w łącznej kwocie **370.677 zł.**, z tej grupy **7** dzieci powróciło do rodzin biologicznych, zostały przysposobione lub się usamodzielniały.

W roku 2020r. będziemy nadal ponosić odpłatność za 45 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej odpowiednio:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej

Koordynatorem i głównym realizatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Realizacja Programu odbywała się poprzez wsparcie pracowników socjalnych i asystentów rodziny oraz inne instytucje pracujące na rzecz dziecka i rodziny. Ważnym elementem pracy z dzieckiem i rodziną były cykliczne spotkania organizowane przez PCPR, w których brali udział pracownicy socjalni i asystenci rodzin dotyczących sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz ich rodzin biologicznych.

Potrzeby związane z realizacją zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej to:

1. utrzymanie dotychczasowego poziomu finansowania zadań
2. utrzymanie ilości zatrudnionych asystentów rodziny.

Kościerzyna, luty 2020r.

Dyrektor Miejskiego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Kościerzynie
Sylwia Trzebiatowska-Głok